

- nieupowszechnianie w środowisku lokalnym pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych,
- istnienie barier utrudniających pełny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym,
- niedostateczna baza rehabilitacyjna i niedostateczna oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi,
- brak pełnego rozpoznania liczby osób niepełnosprawnych.

Szanse

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie edukacji o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- likwidowanie barier architektonicznych.

Zagrożenia

- niesprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,
- nieupowszechnianie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- nierównomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- spadek liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- wzrost zapotrzebowania na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne.

Rozwój kadr i służb pomocowych

Mocne strony

- posiadanie wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej,
- posiadanie wyspecjalizowanych pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,
- prowadzenie działań socjalnych z rodziną.

Słabe strony

- ograniczona pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,
- przeciążenie pracowników socjalnych ilością zadań,

- utrudniony dostęp do placówek oświatowych zajmujących się kształceniem w zakresie usług opiekuńczych.

Szanse

- stałe doskonalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej,
- istnienie współpracy z jednostkami pomocy społecznej prowadzonymi przez inne podmioty.

Zagrożenia

- nieodpowiednie do potrzeb rynku przygotowanie zawodowe absolwentów szkolnictwa w zakresie służb pomocy społecznej,
- niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość wykwalifikowanej kadry.

Inne mocne i słabe strony lokalnego systemu polityki społecznej
--

Mocne strony

- utworzenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości,
- istnienie Gminnego Ośrodka Wsparcia prowadzonego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Słabe strony

- brak terapeutów i psychologa zatrudnionego na stałe,
- brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- brak Klubu Aktywizacji Zawodowej oraz Centrum Integracji Społecznej,
- brak zakładów pracy.

2.11. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.11.1. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Instytucją oferującą pomoc i wsparcie mieszkańcom gminy jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Człopie przy ul. Kolejowa 17. Jest on jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego. Realizuje zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej, Ustawą o świadczeniach rodzinnych i innymi aktami, koordynując rozwiązywanie problemów społecznych w gminie.

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. Kadra zatrudniona w Ośrodku (kierownik, 2 pracowników socjalnych i 2 innych pracowników) uczestniczy w licznych formach doskonalenia i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których należy wymienić następujące szkolenia, warsztaty i konferencje: „Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy”, „Przyznawanie i weryfikacja świadczeń rodzinnych”, „Organizacja pomocy społecznej”, „Tworzenie lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych”, „Zamówienia publiczne”, „Pisanie projektów do EFS” oraz „Budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych”.

W Człopie funkcjonuje również Punkt Konsultacyjny, w którym udzielana jest pomoc dzieciom oraz ich rodzicom i nauczycielom z terenu gminy. Wsparcie to jest świadczone przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu i przybiera formę badań psychologiczno-pedagogicznych, spotkań, rozmów i konsultacji oraz zajęć socjoterapeutycznych i warsztatowych.

2.11.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W gminie Człopa funkcjonuje 1 fundacja i 7 stowarzyszeń oraz są 2 parafie kościoła rzymskokatolickiego. Pomiedzy sektorem publicznym a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy. Samorząd dysponuje uregulowaniami określonymi przez odpowiednie akty prawa miejscowego dotyczącymi współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego. Skutkuje to podejmowaniem współpracy z tymi organizacjami w zakresie: zlecenia realizacji zadań własnych, dofinansowania działalności statutowej organizacji, wsparcia rzeczowego i lokalowego, doradztwa i konsultacji oraz pomocy w wykorzystaniu zewnętrznych środków pozabudżetowych.

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, winna organizować współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego form pomocy. Poniżej prezentowane są organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Człopa.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE W GMINIE CZŁOPA

1. Fundacja „Lider Wałęcki”, ul. Dąbrowskiego 8, 78-600 Wałcz.
2. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Radość”, ul. Strzelecka 2, 78-630 Człopa.
3. Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Duet”, Czaplice.
4. Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Korona”, Człopa.
5. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Nasza Przyszłość”, Wołowe Lasy.
6. Ochotnicza Straż Pożarna w Człopie.
7. Ochotnicza Straż Pożarna w Mielęcinie.
8. Ochotnicza Straż Pożarna w Wołowych Lasach.

2.12. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Zespół dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy Człopa korzystał z szeregu możliwości pozyskania informacji od jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, korzystano ze źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT.

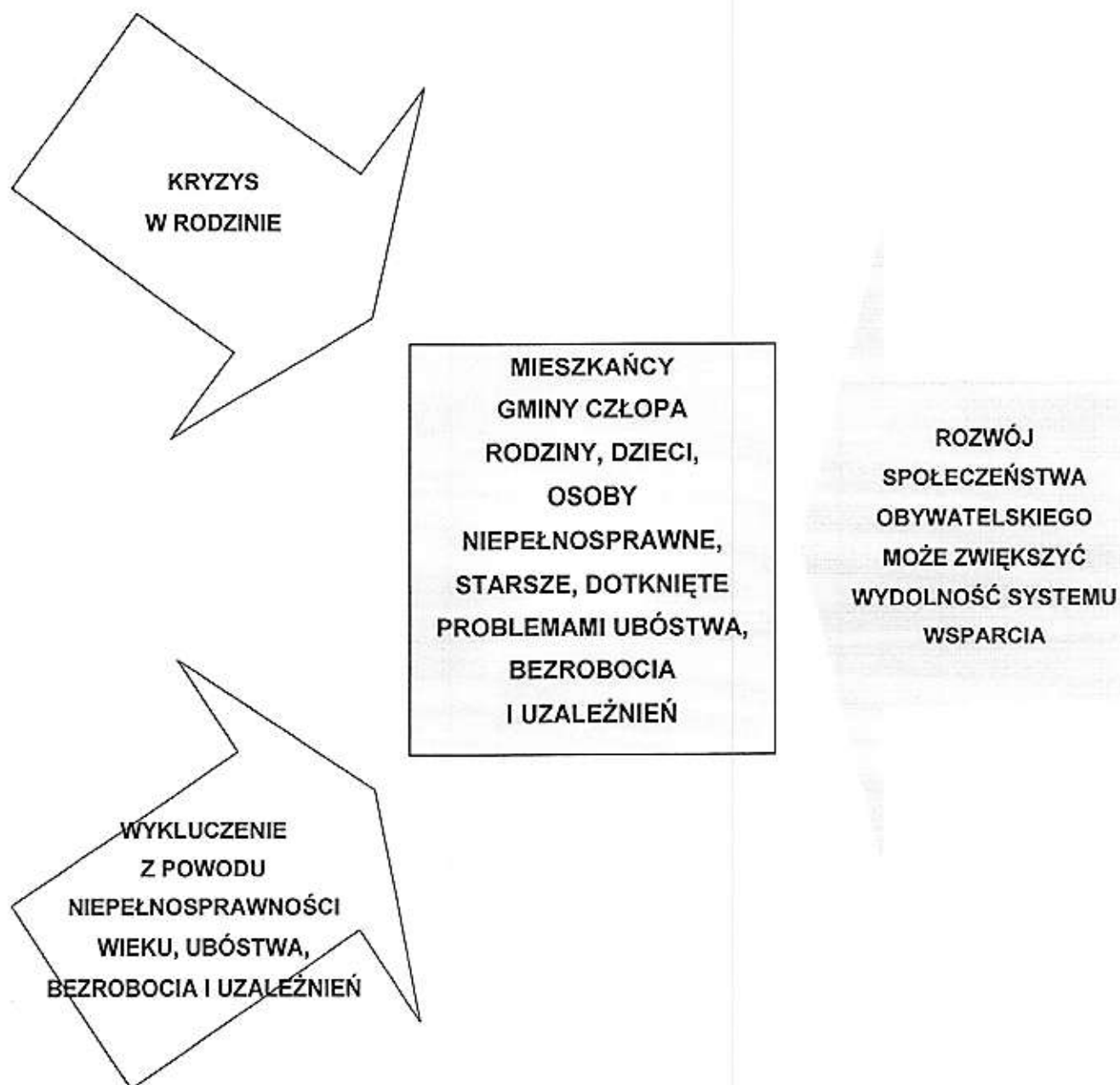
Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał, iż problemami, dla których w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania, są dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze, które osłabiają rodziny, a tym samym nie pozwalają w pełni zaspokoić potrzeb rozwojowych dziecka. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom niepełnosprawnym i starszym – grupom licznym w gminie i zarazem szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Równie ważne jest

przeciwdziałanie ubóstwu, głównie z powodu bezrobocia, stwarzającemu zagrożenie bezdomnością. Istotnym zagadnieniem jest również niwelowanie problemu uzależnień, negatywnie wpływającemu na kondycję lokalnej społeczności. W celu zwiększenia wydolności systemu wsparcia na terenie gminy, należy ponadto rozwijać kapitał społeczny i ludzki w środowisku lokalnym (w tym ruch pozarządowy), aby móc w skuteczny sposób realizować nowatorskie rozwiązania i występować o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

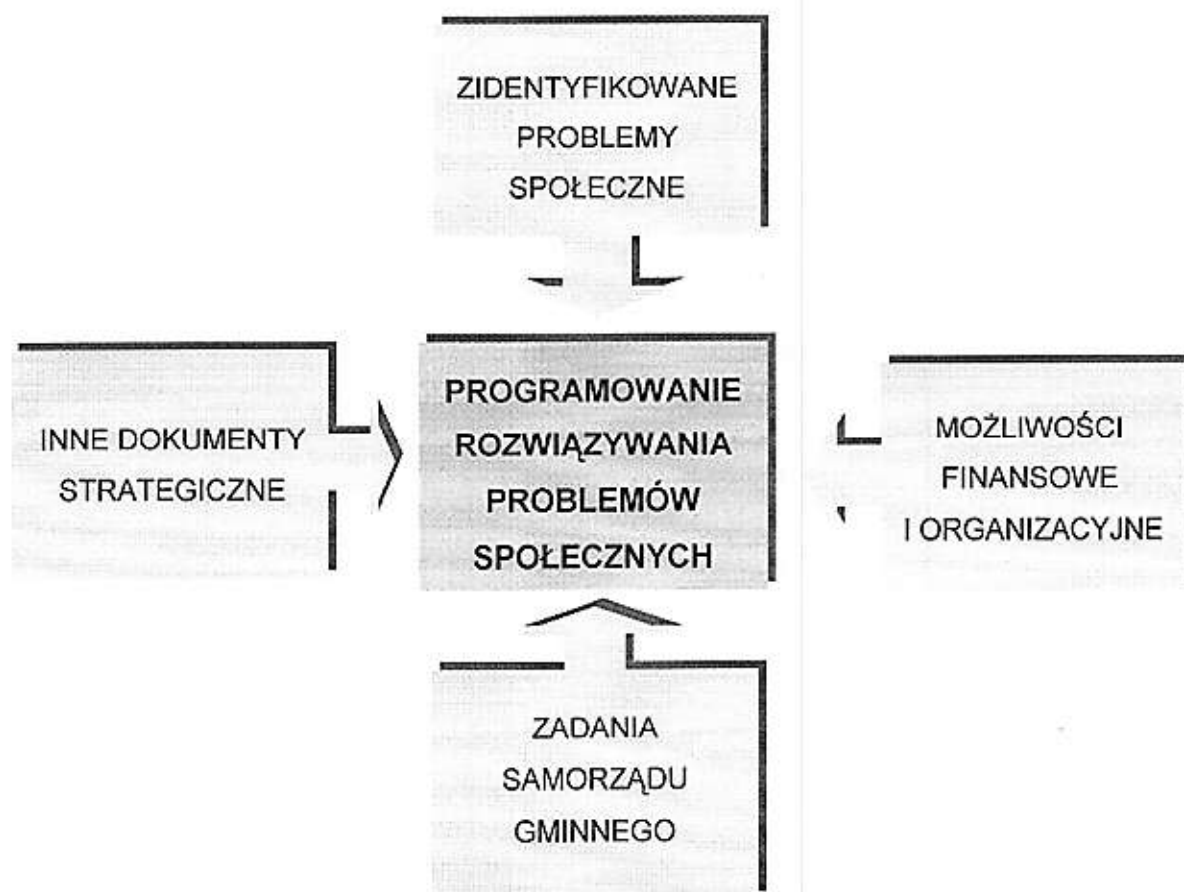
Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym, zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

2.12.1. PROBLEMY SPOŁECZNE GMINY CZŁOPA, KTÓRE NALEŻY ROZWIĄZAĆ W RAMACH LOKALNEJ STRATEGII

KWESTIE PIERWSZOPLANOWE – NAJWAŻNIEJSZE
KWESTIE POŚREDNIO WPŁYWAJĄCE NA ROZWIĄZYWANIE
LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

2.12.2. ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ

Powyższy wykres przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejsze, choć także istotne, inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części dokumentu przedstawiono najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań.

3.2. CELE STRATEGICZNE, SZCZEGÓŁOWE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Problem:

Rodzina powinna zapewniać swoim członkom oparcie i pomoc. Może to uczynić tylko silna rodzina, w związku z tym wszelkie problemy opiekuńczo-wychowawcze osłabiające jej funkcje powinny być diagnozowane i rozwiązywane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka, w szczególności należy rozszerzyć ofertę spędzania czasu wolnego.

Cel strategiczny 1.

Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny

Cele szczegółowe:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-3:

1. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo, polegającej na:
 - diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci,
 - diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
3. Wspieranie materialne rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
4. Rozwój świetlic wiejskich, w tym środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-

wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez: organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
6. Tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, w szczególności dla samotnych matek.
7. Wspieranie działań mających na celu tworzenie na terenie gminy mieszkań socjalnych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową.
8. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.
9. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach.
10. Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.
11. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
12. Rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
13. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
14. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki), tworzenie kół zainteresowań.
15. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.

16. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołem katolickim oraz organizacjami społecznymi.
17. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
18. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Problem:

Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy stwarza konieczność zapewnienia im w najbliższych latach odpowiednich usług wzmacniających i wspierających. Wraz ze starzeniem się lokalnej społeczności zwiększa się również liczba osób niepełnosprawnych. Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić grupom dotkniętym i zagrożonym ubóstwem, bezrobociem i uzależnieniami – problemami bardzo często będącymi przyczyną wykluczenia ze środowiska lokalnego.

Cel strategiczny 2.

Aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele szczegółowe:

1. Usprawnianie osób niepełnosprawnych.
2. Wsparcie seniorów.
3. Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym problemami ubóstwa i bezrobocia.
4. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Kierunki działań do celu szczegółowego 1:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień, w szczególności poprzez rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy m.in. za pośrednictwem Internetu.
2. Bieżące informowanie niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz możliwościach zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.
3. Prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych.
4. Systematyczne świadczenie osobom niepełnosprawnym w miejscu ich zamieszkania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
 - likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,
 - aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

6. Poszerzenie integracyjnego systemu edukacji poprzez przystosowanie budynków szkół (likwidacja barier architektonicznych), zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych; tworzenie klas integracyjnych w szkołach, ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do sprzętu rehabilitacyjnego zmniejszającego skutki niepełnosprawności, prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych.
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi z terenu gminy, powiatu i województwa działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
8. Prowadzenie działań wolontariackich w środowisku lokalnym na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 2:

1. Rozwój systemu pomocy osobom starszym w ich środowisku zamieszkania poprzez:
 - propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
 - ułatwianie kontaktu z placówkami służby zdrowia,
 - uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych,
 - świadczenie usług opiekuńczych (zatrudnienie opiekunek środowiskowych).
2. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych (organizowanie wycieczek, wędrówek, pikników).
3. Podjęcie działań w kierunku organizacji klubu seniora w oparciu o tradycje wspólnoty sąsiedzkiej, ewentualnie, w sprzyjających okolicznościach, utworzenie Domu Dziennego Pobytu.
4. Systematyczna współpraca z Domami Pomocy Społecznej i Zakładami Opieki Zdrowotnej działającymi na terenie powiatu.
5. Współpraca z instytucjami, organizacjami i kościołem katolickim, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starszych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 3:

1. Zmniejszanie skutków ubóstwa i bezrobocia poprzez systematyczną pomoc finansową i rzeczową realizowaną przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych, szkoleń i kursów umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych (ze szczególnym uwzględnieniem osób powyżej 45 lat).
3. Objęcie pracą socjalną osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych, aby zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa i zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
4. Zapewnienie najuboższej ludności gminy jednego gorącego posiłku dziennie.
5. Prowadzenie akcji charytatywnych na rzecz osób i rodzin ubogich, np. organizowanie zbiórek żywności, odzieży, środków czystości.
6. Systematyczne doszkącanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.
7. Tworzenie sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.
8. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych mogących zorganizować Klub Integracji Społecznej.
9. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.
10. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia.

Kierunki działań do celu szczegółowego 4:

1. Monitorowanie problemu uzależnień na terenie gminy.
2. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
3. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
4. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
5. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.

6. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek – organizowanie spotkań i pogadanek z udziałem przedstawicieli służby zdrowia, policji.
7. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia.
8. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia – motywowanie do uczestnictwa w terapiach zajęciowych z udziałem psychologa.
9. Opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania narkomanii.
10. Przeciwdziałanie przemocy domowej – opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej,

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Problem:

Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców. Ograniczona liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy skutecznie utrudnia realizację nowatorskich rozwiązań oraz występowanie o fundusze wspomagające rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

Cel strategiczny 3.**Rozwój społeczeństwa obywatelskiego****Cele szczegółowe:**

1. Diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnej.
2. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej.
3. Współpraca z partnerami zewnętrznymi zmierzająca do rozbudowy struktur pozarządowych.
4. Propagowanie i rozwijanie wśród społeczności lokalnej idei obywatelskiej odpowiedzialności i uczestniczenia w zaspokajaniu ludzkich potrzeb.

Kierunki działań do celów szczegółowych 1-4:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Systematyczne wzmacnianie kadr Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez doszktałanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.
3. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet, na łamach prasy lokalnej, rozpowszechnianie ulotek i broszur, zamieszczanie informacji na tablicach ogłoszeniowych, organizowanie spotkań.
4. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
5. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie w jak najszerszym zakresie przez organizacje społeczne, kościół katolicki, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.
6. Analiza ofert organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu i województwa.

7. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
8. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
9. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
10. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już działających na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
11. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu gminnego, w tym szkoły i jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

3.3.1. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- **Zespół wdrażający strategię.**

Zespół powinien zostać powołany przez burmistrza odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: sekretarz Miasta i Gminy, kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby wskazane przez burmistrza.

- **Roczna ocena wdrażania strategii.**

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać burmistrzowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

3.3.2. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

W obszarze polityki społecznej dysponujemy stosunkowo szeroką gamą wskaźników społecznych, za pomocą których możemy skutecznie oceniać poziom wdrażanych w wybranym sektorze zmian. Zespół wdrażający strategię będzie mógł korzystać z szerokiego wachlarza wskaźników odzwierciedlających ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju.

- W obszarze dotyczącym ludności:
 - przyrost naturalny na 1.000 osób,

- saldo migracji na 1.000 osób.
- W obszarze dotyczącym rynku pracy:
 - udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
 - udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych,
 - liczba poszukujących pracy na jedno wolne miejsce pracy.
- W obszarze dotyczącym dochodów i wydatków ludności:
 - dochody do dyspozycji gospodarstw domowych,
 - dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
 - odsetek osób żyjących w ubóstwie,
 - głębokość ubóstwa,
 - udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą.
- W obszarze dotyczącym oświaty i wykształcenia:
 - liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1.000 osób w wieku 25 lat i więcej,
 - liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim na 1.000 osób w wieku 20 lat i więcej.

Dodajmy, że istnieją również wskaźniki – instrumenty polityki społecznej, za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągania celów. Są to m.in. procentowe udziały:

- osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami alkoholowymi należących do klubów AA itp. w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w ogóle młodzieży,
- młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w ogóle młodzieży,
- osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,
- osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami,

- osób dotkniętych problemami dotyczącymi niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w ogóle osób dotkniętych tymi problemami.

Powyższe wskaźniki są w większości dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych instytucji zajmujących się pomocą społeczną. Część danych może być zbierana okresowo poprzez badania ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania problemów społecznych instytucjach.

Ostateczny kształt systemu monitoringu powinien zostać skorelowany z projektami, które będą realizowane w ramach strategii. Najpowszechniej wskaźniki lokalnej efektywności osiąganych celów są pogrupowane wokół najważniejszych obszarów realizacyjnych strategii i odnoszą się do poszczególnych zagadnień. Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą być przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania strategii, są wskaźniki ekonomiczne i społeczne.

- **Ekonomiczne:** stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.
- **Społeczne:** liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji i integracji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

3.3.3. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu. Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Miejska rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty winny być realizowane w ramach:

- własnych zasobów samorządu (np. projekty MGOPS),
- poprzez organizacje pozarządowe,
- poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Miejską stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii. Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinny je cechować: efektywność, skuteczność i celowość.

- **Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.
- **Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego. Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).
- **Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

3.3.4. PROPONOWANE PROJEKTY – BANK POMYSŁÓW

Prezentowane projekty powstały w trakcie prac nad dokumentem strategicznym i przedstawimy je na zasadzie „banku pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy wnioskodawcy projektów pozyskają na nie środki

finansowe. Należy dodać, że zaproszenie do budowania projektów przekazano organizacjom pozarządowym i instytucjom gminy działającym w obszarze polityki społecznej.

1. „Jestem wolny”

Wnioskodawca:	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człopie
Cel strategiczny:	Zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży
Cele szczegółowe	• uświadomienie szkodliwości używania alkoholu i środków odurzających, • zmniejszenie skali zjawiska zażywania narkotyków i alkoholu przez uczniów gimnazjum, • zapobieganie powstawania uzależnień, • zwiększenie zasobów niezbędnych do rozwiązywania problemu uzależnień wśród młodzieży
Zakres projektu	• programy profilaktyczne dla młodzieży i rodziców, • udział w ogólnopolskiej kampanii „Trzeźwy umysł” w celu nauczania efektywnego spędzania czasu wolnego, • spotkania klas z psychologiem od uzależnień, • projekcje filmów edukacyjno-wychowawczych, • pogadanki tematyczne z pedagogiem, kuratorem sądowym, policjantem, lekarzem rodzinnym, • występy grup teatralnych, koncerty, zajęcia sportowe
Grupa objęta działaniem:	Uczniowie Gimnazjum Publicznego w Człopie. Realizacja projektu pozwoli im dokonywać świadomych wyborów w przyszłości, mając na uwadze fakt, że młodzież będzie posiadała wiedzę o zagrożeniach i skutkach uzależnień.

2. Szkolenia dla osób bezrobotnych w celu ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego

Wnioskodawca:	Miasto i Gmina Człopa
Cel strategiczny:	Aktywizacja społeczności lokalnej
Cele szczegółowe	1. wzbudzanie u bezrobotnych chęci podjęcia zatrudnienia, 2. wzmocnienie chęci współdziałania bezrobotnych z PUP w celu rozwiązywania problemów społecznych i osobistych,

	3. wzrost wartości osobistej
Zakres projektu	• spotkania: przedstawienie ofert pracy, rozmowy z pracodawcami. • doszkalanie zawodowe: wysyłanie na kursy, warsztaty doszkalające, zdobywanie kwalifikacji zawodowych.
Grupa objęta działaniem:	Osoby długotrwale bezrobotne, zarejestrowane w PUP, borykające się z problemem bezrobocia z powodu wieku oraz braku wykształcenia

3. „Zwalczanie ubóstwa”

Wnioskodawca:	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Kolejowa 17, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	Monitoring i minimalizowanie zjawiska ubóstwa w Człopie i na terenie gminy
Cele szczegółowe	• położenie dużego nacisku na edukację młodzieży, zdobywanie wykształcenia, kwalifikacji i umiejętności zawodowych – kontrola w szkole, współpraca z pedagogami szkolnymi, • walka z patologią i uzależnieniami w rodzinach – wywiady środowiskowe, terapie zajęciowe z psychologiem, • walka z bezrobociem
Zakres projektu	1. Walka z ubóstwem – zajęcia profilaktyczne 2. Wspieranie rodzin – pomoc finansowa i rzeczowa Etap 1: zdobycie wiedzy i informacji na temat podwyższenia kwalifikacji zawodowych, co wiąże się z większą możliwością zdobycia zatrudnienia Etap 2: zbiórka żywności, odzieży, środków czystości, obdarowywanie najuboższych
Grupa objęta działaniem:	• rodziny dotknięte ubóstwem (polepszenie standardu życia, lepszy start w życie dla dzieci), • bezrobotni (zatrudnienie, polepszenie sytuacji finansowej, zdobycie umiejętności i kwalifikacji), • Miasto i Gmina Człopa (możliwości rozwoju gospodarczego)

4. „Bieg po zdrowie – sport formą spędzania wolnego czasu”

Wnioskodawca:	Publiczne Gimnazjum w Człopie, Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	- włączenie się do gminnego projektu rozwiązywania problemów społecznych, - ukazanie młodzieży możliwości i form aktywnego spędzania wolnego czasu, - zapobieganie uzależnieniom
Cele szczegółowe	- młodzież będzie w praktyce stosowała zasady zdrowego stylu życia, - zdobycie umiejętności współdziałania w zespole, - młodzież włączy zajęcia sportowe do swojego stylu życia, - młodzież wolna od uzależnień
Zakres projektu	- Zajęcia profilaktyczne dotyczące chorób cywilizacyjnych, uzależnień (wykonanie gazetek ściennych na temat chorób cywilizacyjnych, przyczyn, skutków i sposobów im zapobiegania, wykonanie plakatów pt. „Sport – forma spędzania wolnego czasu”, konkurs wiedzy o chorobach cywilizacyjnych) - Przedstawienie szerszego wachlarza propozycji czynnego spędzania wolnego czasu, propagowanie zdrowej rywalizacji Etap I – wykonanie gazetek, zdobycie wiedzy na temat chorób cywilizacyjnych Etap II – realizacja działań: konkurencje sportowe, wiedzy o chorobach cywilizacyjnych, plastyczne
Grupa objęta działaniem:	Uczniowie Gimnazjum – 240 osób.

5. „Z wandalizmem jest nam źle”

Wnioskodawca:	Szkoła Podstawowa w Człopie, Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	Zminimalizowanie przejawów wandalizmu wśród dzieci i młodzieży
Cele szczegółowe	zwiększenie ilości świetlic na terenie gminy (ankieta wśród losowo wybranej grupy mieszkańców),

	• zwiększanie atrakcyjności i ilości form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży (diagnoza wstępna i końcowa, ewaluacja w formie ankiet), • widoczne efekty – brak wandalizmu na terenie miasta i gminy
Zakres projektu	• stworzenie lub wyremontowanie świetlic wiejskich, • otwarcie kawiarenki internetowej, • rozszerzenie działalności klubu sportowego o nowe dyscypliny, • stworzenie grup socjoterapeutycznych dla młodzieży gimnazjalnej zagrożonej patologią społeczną, • rozszerzenie działalności Domu Kultury (kino objazdowe lub wyjazdy do kina, na spektakle teatralne, organizacja dyskotek, zwiększenie ilości kół zainteresowań, organizacja imprez dla miasta, regionu (zdobycie dodatkowych funduszy), nie tylko na Dni Człopy
Grupa objęta działaniem:	• młodzież – możliwość spędzenia wolnego czasu według zainteresowań, świadomość, odpowiedzialność, poczucie estetyki, • mieszkańcy miasta i gminy – poczucie bezpieczeństwa. • władze miasta – promocja gminy i miasta jako atrakcyjnego i bezpiecznego miejsca, • miasto – poprawa wizerunku miasta

6. „Trzymaj się prosto!”

Wnioskodawca:	Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Człopie, Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	• wykształcenie nawyków higieniczno-kulturalnych, • kształtowanie nawyku prawidłowej postawy, • umiejętność zastosowania w życiu codziennym
Cele szczegółowe	• integracja grupy młodzieży podczas gier i zabaw, • opanowanie i nabycie przez dziecko wiedzy i umiejętności dotyczących spraw jego zdrowia związanych z wadą, • skorygowanie istniejących zaburzeń statyki ciała i doprowadzenie, o ile to możliwe, do stanu prawidłowego

Zakres projektu	• zajęcia gimnastyki korekcyjnej, lekcje wychowania fizycznego, • współpraca z nauczycielami techniki, plastyki, muzyki, przyrody, • imprezy sportowe na terenie gminy: biegi sztafetowe na stadionie, rajdy piesze na terenie leśnym, turnieje piłki nożnej, siatkowej, tenisa stołowego
Grupa objęta działaniem:	Uczniowie Szkoły Podstawowej (podniosą swój poziom sprawności)

7. „Inny dzień”

Wnioskodawca:	Szkoła Podstawowa w Człopie Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa.
Cel strategiczny:	• integracja dzieci niepełnosprawnych i opiekunów ze środowiskiem, • włączenie dzieci niepełnosprawnych i ich opiekunów do życia w społeczeństwie, • ukazanie społeczności skali niepełnosprawności w gminie, • kształtowanie postaw tolerancji wobec dzieci z niepełnosprawnością i ich opiekunów.
Cele szczegółowe	• zdobycie umiejętności opiekowania się i pomocy osobom niepełnosprawnym, • poznanie najbliższej okolicy i „innego świata”, • wsparcie i docenienie pracy opiekunów.
Zakres projektu	Dzień 1: wycieczka jednodniowa do Świerkocina Dzień 2: ognisko (zabawy, konkursy, pieczenie kielbasek, poczęstunek) Dzień 3: spotkanie z rehabilitantem. Dzień 4: spotkanie uczniów SP w Człopie z przedstawicielami PCPR Dzień 5: konkurs plastyczny dla uczniów SP w Człopie pt. „Inny dzień”
Grupa objęta działaniem:	• osoby niepełnosprawne (pokazanie innego sposobu spędzania czasu), • opiekunowie ww. osób (wsparcie, odpoczynek, zrozumienie

	ich problemów), • gmina (poznanie sposobów pomocy, ich zakres, zwiększenie stopnia tolerancji), • nauczyciele (rozwijanie umiejętności wychowawczych), • uczniowie SP Człopa (rozwijanie umiejętności opiekuńczych, tolerancji, empatii).
--	--

8. „Profilaktyka i opieka nad dzieckiem i rodziną”

Wnioskodawca:	Przedszkole Publiczne w Człopie ul. Przedszkolna 1, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	Wyrównanie szans życiowych dzieci oraz umożliwienie i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka
Cele szczegółowe	• współdziałanie z rodziną w zakresie społecznego, fizycznego, intelektualnego i emocjonalnego rozwoju dziecka, • otoczenie szczególną opieką dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych patologią oraz mających trudności z przyswajaniem wiedzy i umiejętności, • współpraca z MGOPS w Człopie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wałczu, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Profilaktyki Uzależnień Alkoholowych w Człopie
Zakres projektu	• plany dydaktyczno-wychowawcze, • plany współpracy z rodzicami, • plany współpracy ze szkołą, • karta operacyjna działań dotycząca Powiatowego Programu na rzecz Dzieci, Młodzieży i Rodziny Powiatu Wałeckiego”, • arkusz obserwacji dzieci, • wnioski do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu
Grupa objęta działaniem:	Realizacja zamierzonych celów pozwoli na: zwiększenie liczebności dzieci uczęszczających do przedszkola, sprawniejsze funkcjonowanie dzieci w grupie i społeczeństwie, osiągnięcie przez dzieci dojrzałości szkolnej, zgodnie z ich możliwościami rozwojowymi

9. „Razem”

Wnioskodawca:	Posterunek Policji w Człopie, ul. Strzelecka 2, 78-630 Człopa
Cel strategiczny:	Od dłuższego czasu Posterunek Policji w Człopie obserwuje systematyczny wzrost liczby zgłaszanych przez społeczność miasta i gminy Człopa zjawisk przemocy domowej. Ewidentnym przykładem tego typu zachowań są czyny zabronione występujące pod postacią przestępstw, zwłaszcza znęcania psychicznego i fizycznego. Zdajemy sobie jednakże sprawę, iż jest to tylko cześć zdarzeń, które mają miejsce codziennie w domach mieszkańców naszej gminy. Niestety nie jest nam znana dokładna liczba tego typu zachowań, które bez wątpienia wypełniają znamiona przestępstw określonych w kodeksie karnym. Dokonująca się w Polsce transformacja ustrojowa stała się przyczyną wielu procesów destrukcyjnych, zagrażających społeczeństwu oraz co najważniejsze – rodzinie jako naturalnej komórce społeczeństwa. Systematycznie wzrasta ilość rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo. Problemem jest bezrobocie, alkoholizm i ubóstwo, a także wzrost agresji i radykalizacja przemocy wśród dzieci i młodzieży.
Cele szczegółowe	• przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin, • zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży oraz dysfunkcyjności rodziny, • kompleksowe informowanie mieszkańców miasta i gminy o wszelkich możliwościach podejmowania prawnych działań wobec przedmiotowego zjawiska, • zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej ofiarom i sprawcom przemocy domowej włącznie z niesieniem pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych tym problemem, • uruchomienie doraźnych (w razie potrzeby) miejsc pobytu osób z rodzin dotkniętych przedmiotowym zjawiskiem, prowadzenie wielopodmiotowego nadzoru nad rodzinami,

	w których zachodzi podejrzenie lub stwierdzono zjawisko przemocy domowej, • wspieranie rodziny, szkoły i społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi i młodzieżą zagrożoną demoralizacją i uzależnieniami, • koordynacja wszelkich działań instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych, zajmujących się na terenie gminy pomocą dziecku i rodzinie, • opracowanie informacji o możliwościach skorzystania z różnych form i metod pomocy, opieki i wsparcia dla dziecka i rodziny na danym terenie, • udzielanie rodzinie kompleksowej pomocy w formie specjalistycznego poradnictwa i terapii, • analizowanie i eliminowanie przyczyn występowania przedmiotowych zjawisk, podejmowanie stosownych kroków prawnych w zgodności z obowiązującymi normami prawa, • organizowanie spotkań poświęconych pomocy ofiarom zjawisk przemocy domowej - terapia, współpraca, m.in. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisją Oświaty i Bezpieczeństwa Urzędu Miasta, Komisją Zapobiegania Przestępczości Starostwa Powiatowego i innymi organami statutowymi Rad Miasta i Powiatu, • prowadzenie działalności propagandowej, • • wspieranie funkcjonowania świetlic środowiskowych z programem uwzględniającym profilaktykę
Zakres projektu:	Cel strategiczny: Wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną) Cele operacyjne: 1. Utworzenie punktu w postaci kompleksowego systemu pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, ofiarom przemocy z uwzględnieniem Punktu mediacji. Punktu Poradnictwa Rodzinnego, tj. specjalistyczne porady psychologiczno-pedagogiczne, profesjonalne poradnictwo w zakresie doradztwa prawnego, edukacja prawna, w tym upowszechnianie

	informacji o profilaktyczno-interwencyjnych funkcjach wymiaru sprawiedliwości oraz służb porządku publicznego 2. Powołanie grupy wsparcia: terapie indywidualne, terapie rodzinne, warsztaty dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu komunikacji międzyludzkiej, rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem 3. Utworzenie lokalu zastępczego-tymczasowego, gdzie rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy otrzymałyby tymczasowe schronienie, bądź w razie zaistnienia takiej potrzeby mogłyby przebywać w ośrodku do czasu zakończenia postępowania lub całej procedury prawnej. Objęcie tych rodzin wielopodmiotowym nadzorem, udzielenie im pomocy socjalnej, prawnej itp. 4. Utworzenie świetlicy wsparcia dziennego z programem uwzględniającym profilaktykę dla dzieci i młodzieży, zapewnienie im bezpiecznego i spokojnego spędzania wolnego czasu z dala od zagrożeń (otoczenia zagrożonego przestępczością bądź nawet przestępczego) i „pod okiem opiekunów”. Świetlica i jej program ma na celu wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zdrowego stylu życia, przeciwdziałania uzależnieniom i biernym form spędzania wolnego czasu 5. Współpraca z dzielnicowymi PP Człopa – wymiana uzyskanych informacji o rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty” oraz o rodzinach, w których występują zjawiska przemocy domowej, patologii społecznej i niedostosowania społecznego, jak również zaniedbania i krzywdzenia dzieci. Wzajemne przekazywanie sobie informacji mających wpływ na stan omawianego zjawiska pozwoli na efektywniejsze wypracowanie metod, form współpracy i walki z ww. zjawiskiem lub jego objawami. Okresowe przeprowadzanie kontroli w rodzinach, które objęte są pomocą, w obecności dzielnicowego, który sporządza stosowną dokumentację i po wyciągnięciu wniosków z kontroli inicjuje środki zaradcze 6. Ograniczenie zjawiska wykluczenia zawodowego; przygotowanie osób zagrożonych wykluczeniem
--	--

	społecznym i zawodowym oraz osób niepełnosprawnych do wejścia na rynek pracy oraz utrzymania zatrudnienia – utworzenie Centrum Readaptacji Społecznej.
Grupa objęta działaniem:	Rodziny dysfunkcyjne, niewydolne wychowawczo, z problemem bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przemocy w rodzinie

10. „Walcz z agresją – zacznij od siebie”

Wnioskodawca:	Katarzyna Kucapska, Cezary Baniowski, Publiczne Gimnazjum w Człopie, Plac Zwycięstwa 6, 78-630 Człopa
Cel strategiczny	Kształtowanie wśród młodzieży umiejętności prospołecznych, niwelowanie oraz zapobieganie agresji i przemocy. Przyczyna: • zaangażowanie szkoły w Gminny Program Rozwiązywania Problemów Społecznych, • propagowanie wśród młodzieży właściwego zachowania w trudnych sytuacjach, • wykorzystanie wiedzy zdobytej na kursie „Treningu Zastępowania Agresji”. Wyniki diagnozy przeprowadzonej w grudniu 2006 r.
Cele szczegółowe:	Utworzenie grupy 8-10 osobowej i realizacja trzech treningów w wymiarze 36 godzin. • Trening Umiejętności Prospołecznych - uczy, jak należy postępować w kontaktach z ludźmi, • Trening Kontroli Złości - uczy jak postępować, aby zredukować poziom złości, • Trening Wnioskowania Moralnego – uczy, w jakim celu stosować poznane umiejętności.
Zakres projektu:	Projekt składa się z trzech ww. treningów. Na każdy trening przeznaczają się 12 zajęć, podczas których trenerzy prezentują i uczą umiejętności prospołecznych. W części pierwszej prezentowane są sposoby redukowania stresu oraz reagowania w sytuacjach stresowych. Uczniowie określają, gdzie i kiedy rodzi się złość, przewidują skutki jakie może ona wywołać. Poprzez odgrywanie ról trenują właściwe

	zachowanie w sytuacjach zagrożenia. Część druga oparta jest na diagnozie grupy. Wyniki ankiety decydują o doborze umiejętności, które będą trenowane na zajęciach. W tym module wszystkie zajęcia mają taki sam przebieg. Trenerzy prezentują umiejętności poprzez odgrywanie ról, a następnie w role aktorów wcielają się uczestnicy. Trening trzeci uczy przewidywania skutków pewnych zachowań oraz argumentowania własnych wyborów. Do realizacji projektu wykorzystuje się następujące formy pracy: dialogi, inscenizacje, pantomimy, plakaty, ankiety, kwestionariusze, drzewa decyzyjne, prace plastyczne, scenki rodzajowe i inne formy pracy grupowej. Dodatkowo wprowadza się elementy zajęć sportowych i gier planszowych
Grupa objęta działaniem:	Uczniowie Publicznego Gimnazjum, ponieważ zdobędą wiedzę i umiejętności radzenia sobie w sytuacji trudnej. Jednocześnie nastąpi integracja grupy uczestniczącej w zajęciach. Uczestnicy zostaną zaktywizowani do działania na rzecz społeczeństwa, będą potrafili wykorzystać zdobyte umiejętności w kontaktach z innymi

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań.

Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi i kierunkami działań. Powinny je również rozwijać i uszczegóławiać. Odnosi się to zarówno do programów przyjmowanych przez organy samorządu corocznie, jak i dokumentów wieloletnich, m.in. do:

- Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną,*
- Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,*
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,*
- Programu Przeciwdziałania Narkomanii.*

Autorzy niniejszego dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do identyfikacji najważniejszych problemów społecznych środowiska lokalnego, oraz mają nadzieję na dalszą współpracę prowadzącą do zmiany społecznej.

WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Elżbieta Mazurek
Elżbieta Mazurek